

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

AÑO (LETO) XXX (24)

No. (Štev.) 7

BUENOS AIRES

18. februarja 1971

Pred veliko odločitvijo?

Že smo v našem listu poročali o sklepu prve konference Zveze komunistov Jugoslavije, da naj se pripravi sprememba ustave, ki naj iz sistema samouprave pripelje državo v zvezne države suverenih federacij. Po teh načrtih naj bi se državna uprava decentralizirala, posamezne republike naj bi tudi v resnici postale „suverene“, ki naj bi se samo po zvezni skupščini povezale v jugoslovansko federacijo. Njej bi odstopile nekaj svojih prerogativ, sicer pa se vladale same na svojih področjih tako v upravnem kakor ekonomskem pogledu. O svojem dobičku bi razpolagale same, ne da bi ga centralna trošila v manj razvitih delih države itd. Mali narodi naj bi prišli do svoje polne veljave. Uzakoniti da je treba zato novo temeljno razmerje med narodi, ki bi garantiralo resnično enakopravnost posameznih republik in enakovrednost narodov. Predvidoma bo trajalo pripravljanje te nove federativne ustave Jugoslavije dve leti.

Začel se je torej proces, ki naj bi postal Slovenijo kot suvereno narodno upravno področje, predvsem v ekonomskem pogledu.

Kaj naj ves ta razvoj pomeni za nas, ki ga gledamo od zunaj?

Najprej: da gre razvoj v Jugoslaviji v večji poudarek nacionalizmov, torej v nasprotje temu, kar je bil cilj narodno osvobodilne borbe ves čas revolucije pod geslom „Bratstvo in edinstvo“. Tito je tedaj poudarjal — in to večkrat in z vso odločnostjo — predvsem proti obtožbam Sovjetije — da se je boril kot internacionalist za proletarsko enotnost narodov, svetovno revolucijo, ki naj bi ji bila „prav Slovenija odskočna deska v Srednjo Evropo“. Zdaj se ta „edinstvo“, ki je le druga beseda za centralizem, drobi, in drobi se njegov „proletarski internacionalizem“ ob dejstvu, da Tito mora zdaj braniti državo proti tistemu sovjetskemu stalinizmu, katerega se je branil z vso hito in na debelo moril svoje sorojake. Polom v temelju, kar priznava tudi Džilas: „revolucionarne formule in marksistično leninistične ideje so potrošene, partijska birokracija išče sedaj izhod po birokratskem nacionalizmu“, to se pravi: ta federativni nacionalizem, ki se oznanja, je samo uradni izhod vladajočih za rešitev razpadajočega komunizma v državi. Ohraniti se hoče na vrhu na ta način, da ugotovi nacionalnim zahtevam narodov v državi. Vseh petindvajset let je glasil Tito v svet, da je idealno uredil v državi „narodno vprašanje“. Kar naenkrat pa se pojavi stari nerešeni problem v novem poglobljenem razglasju: priznati je treba poraz in spremeniti ustavo, da si podaljša življenje na oblasti, sebi in naslednikom. Vladimir Krivic, predsednik ustavnega sodišča SR Slovenije javno priznava: „Pri nas, žal, v preteklih dveh desetletjih ni bilo malo takih, ki so videli nevarnost predvsem v nacionalizmu in etatizmu malih narodov... Taka stališča so se pokazala globoko zgrešena in so ustvarjala neugodne mednarodne odnose ter škodila razvoju samoupravljanja ne vseh ravneh.“ Torej: dvajset let napačnega osnovnega gledanja na male narode! Torej: polom dvajsetletne politike med tem, ko je ves svet hvalil Titovo nacionalno rešitev. Zdaj ji sami priznavajo polom. Popraviti so hoteli najprej ta polom s svetovno znanim in priznanim „samoupravljanjem“, Toda tržaški Zaliv, ki gleda z meje v Slovenijo, piše v številki (dec. 1970): „Tedad ko se je v Jugoslaviji stalinizem pobijal z najbolj stalinističnimi metodami... je nastala ideja 'samoupravljanja družbe'... in država je začela v čudovite težave navzven in navznoter, ideološko in politično in idejno, in iz vsega je nastala godljiva brez slehernega okusa in užitnosti.“ Polom torej tudi samouprava. Treba je torej poiskati novo pot in že v tretjič spremeniti ustavo, da se reši „jugoslovanska pot v socializem“.

Zato sedaj mrzlično iskanje nove poti, ki je popolnoma nasprotna prvi, revolucionarni internacionalistični poti, potem poti po diktaturi proletariata v

KULTURA V PARTIJSKIH OJNICAH

Totalitarni režimi čutijo življenjsko potrebo izvajati kontrolo in voditi smer delovanja na vseh poljih družbenega ustvarjanja. Zlasti se to pogosto dogaja v kulturnem področju, saj danes nihče več ne dvomi o velikem vplivu, ki ga kultura ima na človeško družbo.

Tudi slovenski komunisti si prizadevajo čim bolj držati pod vplivom kulturno ustvarjanje. Da jim to ne uspe, da postajajo vsi njihovi napor iz dneva v dan bolj jalovi, to danes že ni več skrivnost. Javno se o tem razpravlja in tudi piše, vse seveda v smislu naporov, da bi končno le angažirali kulturo v boju za „nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov.“

ZKS (Zveza komunistov Slovenije) ima v svojem Centralnem komiteju posebno komisijo, ki se posveča problemu idejnih vprašanj kulture. Predsednik te komisije je dr. Boris Majer. V sredo, 27. januarja, je ta komisija imela izredno sejo, na kateri so preučevali prav kako povečati vpliv komunistov v kulturnem življenju. V uvodnih mislih je dr. Majer priznal število dejstev, ki le potrjujejo, kako malo se je posrečilo režimu obvladati kulturo, pa tudi, kako doslej niso, pa tudi odslej ne bodo gledali na sredstva, da le dosežejo svoj namen.

„Najbrž se vsi bolj ali manj zavedamo,“ je izjavljal Boris Majer, „da je vpliv komunistov in ZK sploh na področju kulture premajhen in da ga marsikje sploh ni, čeprav so tudi tam komunisti. Postavlja se vprašanje, kako v naši samoupravni družbi na demokratski način, brez administrativnega poseganja v kulturo zagotoviti večji idejni vpliv komunistov in predvsem čim večji idejni vpliv marksistične teoretične misli na področju kulture.“

Torej priznanje možnosti „administrativnega posega“ ki komaj zaenkrat še pusti pot „samoupravnemu demokratskemu načinu.“ Da je ta poseg že skrajno potreben za komunistične oblasti dokazujejo naslednje Majerjeve trditve:

„So tudi taki komunisti, ki niso nosilci marksistične in politične misli na svojem področju, temveč se angažirajo za druge idejne in filozofske tokove, ne da bi se zavedali protislovja med statusom člana Zveze komunistov in nemarksistično teorijo.“

Izgleda da se Majer ne zaveda, da

je mnogo kulturnikov le zato včlanjenih v ZK, da jim je sploh omogočeno kulturno delovanje. Od teh seveda ni pričakovati zvestobe partiji in teoriji marksizma. Sploh je kultura kot taka mogoča le, če se reši ojnica katerega koli okostenelega sistema. Majer se pa boji, „da bi se kultura, brez zavestnega angažmaja komunistov prav kmalu znašla v vlogi pasivnega odraza in posrednika popredmetnosti potrošniškega sveta in s tem v vlogi pospeševalca tistih procesov, ki so v najglobljem nasprotju z bistvom same kulture“, ne da bi pomislil, da se kultura prav tako ali še bolj izneveri svojemu bistvu, če se preda (ona, v bistvu izraz duhovne sile) ideji dialektičnega materializma ali morda „socialističnega realizma.“

Majer potrebo vpliva komunistov na kulturo zagovarja v imenu „ljudskih množic“ obrabljena fraza partijcev, ki nastopajo v imenu „večine“. Ob tem pa „manjšina, ki zastopa drugačna stališča, ima pravico, da se z večinskimi stališči ne strinja in to svoje nestrinjanje tudi javno obrazloži. Seveda pa iz tega izvira dolžnost, da zapuste vodilna mesta, na katerih bi morali uresničevati stališča, s katerimi se ne strinjajo.“

Čudno zvenijo te besede iz ust predsednika komisije ZK za idejna vprašanja na kulturnem področju. Skoraj neverjetno je tako gladko priznanje, da so vsi člani državne ustave ki zagovarjajo versko, idejno in kulturno svobodo le prazne fraze, ko se javno zahteva od tistih, ki drugače mislijo, da naj „zapuste vodilna mesta.“ Da ob tem seveda niti ne omenjamo, da je demokratsko večino mogoče določiti le na svobodnih volitvah, katerih pa v Jugoslaviji od leta 45 še ni bilo na nobenem področju.

Seveda si Majer še predrzne omeniti, da ni „povedal nič novega. Vse to so znana demokratska pravila igre.“ Kako se ta „demokratska pravila“ v praksi izvajajo, nam je predobro znano.

A naj si režim še toliko prizadeva da bi kulturo prikrnil v okove svoje lastne okostenelosti, so prav pojavi kulturne nepokorščine v samih partijskih vrstah najboljši dokaz, da tega ni in ne bo dosegel. Duh, ki je bistvo in vodilo kulture, bo zlahka strl v prah materialistično strukturo, v katero ga tirajo oblasti.

Zločin režima nad narodom

Odič slovenske krvi postal rak-rana

Dolga leta je jugoslovanski komunistični režim strogo pazil in varno zaklepal meje. Medtem pa je notri, v svojem „raju“ vodil brezglavo politiko, ki je državo pritirala v obupno stanje.

Povojni oblastniki niso hoteli priznati pojave brezposelnosti v Jugoslaviji. Končno so se odločili za pot, vredno da bi jo človek proglasil za narodno izdajstvo: odprli so meje, široko, natežaj in delavni človek, ki mu domovina ni mogla (ali oblasti niso hotele) dati kruha, je moral po svetu iskati zaslužek.

Število v inozemstvu zaposleni ljudi je strahotno. Narašča iz leta v leto, in sem ne štejemo tistih, ki so se

smislu stalinizma, nato po samoupravnih poti k federaciji držav. Ta sicer ne bo več v smislu „edinstva“, to je centralizma, gotovo pa bo v znamenju „bratstva“, to je komunističnega, ki obstaja pri razredni borbi proti vsem „reakcionarjem“, proti ne-komunistom. Nova federativna Jugoslavija, ki naj jo preuredi tretja ustava in s spremembo temelja medvojnega AVNOJA, ki je petindvajset let vodil napačno pot države, bo kljub vsemu ustvarila v najboljšem primeru samo po formi suverene narodne države, po vsebini pa bodo prav tako kot sedaj — komunistične — ter bodo po treh ugotovljenih polomih — samo nov poizkus obstajanja na oblasti sedanjih voditeljev.

Tej federaciji držav bo manjkalo do zadovoljive rešitve prav to, kar je parlament 3. maja 1945 izrecno poudaril: ta „država Slovenija bodi sestavni del demokratične Jugoslavije“, in to demokracije v zahodno-evropskem, krščanskem in socialnem smislu, kjer bo mogla vsaka stranka po načelih svobode in demokracije razvijati svoje sile in uveljavljati svoja stremjenja.“ Do tega pa bo kljub tretji ustavi še dolga pot, in če se taka demokracija ne bo uveljavila, bo napovedana nova „rešitev narodnostnega problema malih narodov v zvezni državi“ vodila samo do novega — poloma, kakor še vse „revizije“ doslej.

Necesidad de reforma agraria

„La injusta tenencia de tierras está en conflicto con el desarrollo económico real de la América latina“, manifestó recientemente Carlos Lleras Restrepo, ex-presidente de Colombia. Lleras Restrepo es actualmente presidente del comité especial para la reforma agraria de la FAO, Organización de las Naciones Unidas para la alimentación y la agricultura.

El comité, que se reunió la semana pasada en Roma, está encargado de redactar un informe, mediante el cual la FAO podrá recomendar a los gobiernos las medidas más adecuadas para realizar una justa y apropiada reforma agraria. El informe será sometido a la asamblea de la Organización en noviembre próximo.

Lleras Restrepo también expresó en la entrevista periodística que „la reforma agraria, especialmente la redistribución de excesivas tenencias de tierras, debe realizarse rápidamente, tan rápidamente como lo permita una organización racional. El desarrollo económico es imposible, si no desaparecen las injustas tenencias de tierras.“

Potreba agrarne reforme

„Nepravilna posest zemlje je v nasprotju z resničnim gospodarskim razvojem latinske Amerike,“ je izjavil pred kratkim Carlos Lleras Restrepo, bivši kolumbijski predsednik. Lleras Restrepo je sedaj predsednik posebnega odbora za agrarno reformo pri FAO, Organizaciji Združenih narodov za prehrano in poljedelstvo.

Odbor, ki se je sestal pretekli teden v Rimu ima nalogo da sestavi poročilo, po katerem bo FAO lahko predstavila posameznim vladam primerne nasvete za izvedbo agrarne reforme. To poročilo bo predloženo zborovanju Organizacije v prihodnjem novembru.

Lleras Restrepo je tudi izjavil na tiskovni konferenci, da se „agrarna reforma, zlasti še porazdelitev prevelikih posestev morajo izvesti hitro, tako hitro kot le dopušča racionalna organizacija. Gospodarski razvoj je nemogoč, če ne izgine nepravilno lastništvo zemlje.“

Ludvik Puš o svojem „Klasju iz viharja“

(Nadaljevanje in konec)

Tretje vprašanje: „Česa si želiš od svojih bralcev in kaj pričakuješ od naših ljudi, da bi storili ob izdaji te Tvoje knjige?“

Odgovor: „Rad bi, da bi ljudje mojo knjigo brali s premislekom, zlasti da bi se ob posameznih samostojnih njenih delih vprašali ne le po tem, kako je bila ta ali ona akcija izpeljana, marveč zakaj je bila in posebno še kakšni so bili končni ideali vseh opisanih zgodb.“

„Kar sem napisal,“ Janez, Ti to dobro čutiš, „ni nikak življenjepisa, niti ne nepretrgana veriga spominov, kakor jih navadno poznamo iz te vrste knjig. Le nekaj najbolj značilnih in markantnih epizod ali prizorov iz svojega doživljanja sem bil zbral in jih v literarni obliki obdelal, vsakega zase kot strnjeno enoto. Vendar, vsi ti opisi so notranje živo povezani med seboj, in to ne samo po kontinuiteti

osrednje njene osebnosti Ludveta Zupana („Zupan“ je bilo dekliško ime moje matere), marveč po izrazitem ideološkem temelju, ki veje iz vse knjige.“

„Sem torej imel prav,“ sem se mu tu vpletel v besedo, „ko sem bil takoj že ob prvem branju zlasti Tvoje druge knjige življenjskih spominov čutil, da Ti je šlo pri njenem pisanju posebej tudi še za načelno izoblikovanje slovenskega rodu doma kakor tudi onega v zamejstvu in v zdomstvu?“

„Iščem in ugotavljam,“ je kar nekoliko razvneto odgovoril, „primerne, izvirne studence pristne slovenske narodne kulture; odkrivati poskušam elemente slovenske bitnosti v kmečkem domu, raziskujem korenine religioznih prvin, t. j. tistega mističnega ravnotežja med duhom in materijo, med Bogom in zemljo. Iskreno želim, da bi moji bralci vse to našli v knjigi, se zamislili ob tem ter spoznali, kako hudo moje delo nasprotuje izključno materialističnemu zasnutku človeškega življenja in ravnanja, kakršnega oznanjajo pismouki marksizma, in po njihovem ukazu tisti, ki naj danes oblikujejo naš prihodnji rod doma in delno tudi — na tujem.“

„Kaj bi dal,“ je pri tem vzkliknil, „da bi bilo mogoče spraviti mojo knjigo v roke mlademu rodu v domovini! Pa nič manj tudi naši mladini v zamejstvu in zdomstvu, ki se potaplja v povodnji materializma! Najbolj mi bo do zato ustregli tisti bralci, ki bodo po branju knjige skušali to spraviti v domovino. Tam naj pride v roke mladim ljudem in jih pomaga načelno trdno oblikovati na temelju krščanskega svetovnega nazora v čisti ljubezni do matere Zemlje, Boga in Naroda.“

Zadnje vprašanje: „Ali smemo pričakovati še nadaljevanje Tvojih spominov?“

Odgovor: „V mislih imam nekako trilogijo, delo v treh knjigah, od katerih je prvi izšel pod imenom „Podoba iz otroštva mandrškega Ludveta“ in ki ga je izdala celovška Družba sv. Mohorja kot knjižni dar za svoje ude za leto 1970. Druga knjiga je pričujoča „Klasje iz viharja“, tretjo pa pišem in je je polovico že na papirju. Če bom pri dobrem zdravju in ne bo kakih drugih težav ali ovir, jo bom končal drugo leto in izdal pod naslovom „Na dolgo pot“. Kot vidiš, že sam naslov naznačuje njeno vsebino: nagibi za pot v begunstvo in opis te poti. S tem, Bog daj, da bi svoj pisateljski načrt dobro in prav izpolnil!“

vsaka družina, kjer služita oče ali mati v tujini denar, slej ko prej razbije. Celo takšni zakoni gredo narazen, ko gresta oba skupaj v tujino. V drugi polovici decembra na našem sodišču nisimo skoraj nič drugega počeli kot razvezovali zakone tistih, ki so šli v tujino za kruhom...“

To je druga plat medalje, druga stran zaposlovanja v tujini, mračna, zaskrbljujoča, za slovenski narod uničujoča, tista plat, na katero ne posamezniki ne oblasti nočejo pomisliti.

In sodnica Mira Capudrova nadaljuje: „Z zakonsko prisilo tu ne bomo nič opravili. V ljudeh bi morali zaustaviti tisti silni pohlep po denarju. Marsikdo gre ven res zato, ker doma ne najde kruha. Ampak, koliko je poleg teh drugih, ki bodo razbili družine za vilo, za vikend, za večji in daljši avto? V Sloveniji, se mi zdi, je prave ekonomske emigracije zaradi eksistenčne nuje vedno manj. Ljudje bi se morali bolj zamisliti, ko odhajajo na zaposlovanje v tujino. Verjamem, da je večina pred odhodom prepričana, da se jim v čustvenem življenju ne bo nič zgodilo. Potem pa se čez nekaj časa znaidejo tu, na klope našega sodišča.“

Pravijo, da trenutno jugoslovanski delavci v tujini prinesejo ubojožani državni blagajni več deviz kot pa turizem. Ali je bilo nujno, da je država poslala toliko ljudi v tujino za kruhom? In če je bila to edina rešitev, ali ni to grozna obtožba, na katero bo režim nekoč moral dati odgovor pred narodom? Obtožba, ki se pridružuje nešteti drugim, za katere bo prišla neizprosna obsodba.

Latinska Amerika v Moskvi

Posebno zanimanje za Kubo, Peru in Čile

Pred dobrim letom dni je sovjetska vlada odn. sovjetska komunistična partija izročila sovjetski Akademiji znanosti in zlasti njenemu Institutu za latinsko Ameriko potrebne denarne fonde z ukazom, da naj čim prej ustanovi vsaj dvomesečno revijo, ki naj bi bila popolnoma posvečena problemom Latinske Amerike. Partija je tudi določila, da naj nova revija nosi naslov „Latinska Amerika“.

Vodstvo in glavno uredništvo revije je bilo izročeno v roke S. A. Mikojanu, sinu bivšega predsednika Sovjetske zveze in člana politbiroja Sovjetske KP Anastasa Mikojana. V uredništvo je sovjetska KP nastavila še 14 drugih urednikov, med njimi Borisa Polevoja, ki je danes eden najbolj vplivnih sovjetskih časnikarjev ter A. Rumiančeva, direktorja Instituta za marksizem-leninizem v Moskvi.

Ce prelistamo številke te nove sovjetske revije „Latinska Amerika“, ki so izšle v lanskem letu, ugotavljamo, da je Moskva posvetila posebno pozornost predvsem trem latinskoameriškim republikam: Kubi, Peru in Čilu.

O Kubi je objavljena vrsta člankov med katerimi so najzanimivejši: „Kubanska revolucija v luči Leninovih idej“, „Leninove prošnje na Kubi“, „Odnosi med ZSSR in Kubo, zgled leninističnih načel proletarskega internacionalizma“, „Krepitev znanstvenega kubansko-sov-

jetskega sodelovanja“, „Tovariš Che“, „Iskanje in črpanje petroleja na Kubi“ itd.

Peru so sovjeti v tej reviji posvetili tudi več člankov, zlasti glede agrarne reforme, ki jo sovjeti (kljub temu, da so bili prvi, ki so se polastili kmečke zemlje, da so jo kolektivizirali) proglašajo za „napredno in protimperialistično“. Zadevni članki nosijo naslove: „Agrarna sprememba v Peru“, „Zakon o agrarni reformi v Peru“, „Agrarna reforma in njeni učinki v Peru“, itd. Poleg tega je revija pisala še o „podržavljenju petroleja“ in o „oboroženih silah“ v Peru.

V zadnjih številkah za leto 1970 pa je sovjetska revija „Latinska Amerika“ objavila izredno veliko člankov, posvečenih Čilu. V glavnem piše o čilski komunistični partiji: „14. kongres čilske KP“, „Poraz protikomunizma v Čilu“, „Program čilske KP“, „Pablo Neruda“, itd. V številki za september-oktober revija „Latinska Amerika“ poroča, da se je mudila v Moskvi delegacija čilske KP pod vodstvom Orlanda Millasa, ki je prinesel podrobno poročilo za moskovski Institut za Latinsko Ameriko, kjer se je pojavila tudi druga delegacija čilske socialistične stranke pod vodstvom Adonisa Sepulveda, njenega glavnega tajnika. Vsi ti obiski iz Čila so bili v Moskvi pred Allendejevo volilno zmago.

Zahodna Evropa si je zagotovila petrolej

Petletna pogodba

Zahodnoevropske petrolejske družbe so v nedeljo, 14. t.m. podpisale z arabskimi petrolejskimi državami petletno pogodbo, po kateri bodo te arabske države dobile za svoj petrolej letno 1.200 milijonov več kakor doslej. Cene petroleja se bodo odslej naprej avtomatično zvišale toliko, da bodo arabske države okoli Perzijskega zaliva dobile leta 1975 3.000 milijonov dolarjev več za svoj petrolej kakor sedaj.

Skupini evropskih petrolejskih družb, ki so se pogajale z arabskimi državnimi predstavniki, je predsedoval lord Strathalmond (Anglija) ter je po podpisu izjavil, da si je Zahodna Evropa za pet let zagotovila stabilnost v preskrbi in ceni petroleja. Za arabske petrolejske države pa je perzijski finančni minister Amuzegar izjavil, da so vse zahteve arabskih držav s to pogodbo izpolnjene.

Zahodna Evropa dobiva iz arabskih držav okoli perzijskega zaliva 45 odstotkov vsega petroleja, ki ga potrebuje za normalno funkcioniranje svoje industrije in prometa, medtem ko ga Japonska dobiva celo 92 odstotkov.

Cena lahkemu surovemu petroleju je bila s pogodbo zvišana za 38 ameriških centov na 2,17 dolarjev na sod. Težki surovi petrolej pa se je podražil za 40,5 ameriških centov na 2,12 dolarjev na sod.

Zvišanje cen petroleja je bilo veliko, vendar si je 32 zahodnoevropskih petrolejskih družb s pogodbo zagotovilo ugodno stališče za svoja prihodnja pogajanja z Libijo in Alžirjem v severni Afriki, ki zahteva zvišanje cene svojemu petroleju za 60 ameriških centov za sod. Z libijskim in alžirskim petrolejem se zlasti zalagata Italija in Francija, v manjši meri tudi ostale zahodnoevropske države.

Italijanski duhovniki v Sovjetsko zvezo

Čudna pota

Pred kratkim je odpotovala iz Rima v Sovjetsko zvezo skupina duhovnikov, sto po številu. Potovanje je organizirala agencija „Pellegrinaggi romani“. Prijavilo se je tudi nekaj kardinalov, pa jim je bilo iz Vatikana namignjeno, naj se potovanja ne udeležijo, ker bo gotovo skušala Sovjetska zveza njih prisotnost propagandno izrabiti v svoje politične namene. Tudi mamskeje v Italiji so tako cerkveni kot laični krogi to potovanje obsojili kot neprimerno; saj Sovjetska zveza ni nikdar pokazala strpnosti do Cerkve.

Rimski dnevnik „Gionale d'Italia“ je v zvezi s tem navedenim „romanjem“ zapisal sledeče:

„Sto duhovnikov, vsi v civilu, je obiskalo Sovjetsko zvezo. Niso šli oznanjati evangelij v 'sveto Rusijo', ki že nad petdeset let ječi pod klavirjem materialističnega marksizma in državnega ateizma. Ne, šli so na študijsko potovanje; obiskali naj bi kraje, ki so bili nekaj res sveti, sedaj pa so razkristjanjeni in oropani svetega značaja. V svoj program so vključili ogled ateističnega muzeja v Leningradu, ki se nahaja v oskrnjeni cerkvi in obisk groba Vladimirja Uljanova s pridevkom Lenin v Moskvi, v čigar imenu se je že tolikokrat nastopilo proti veri. Čudna so pota teh duhovnikov. Gospod, razsvetli jih s svojo lučjo!“

la. Hrvatska republika, ki ima najmočnejši gospodarski potencial — na račun katerega se je predvsem krepil center — je napravila začetni korak. Tudi Srbija, tisti del Jugoslavije, ki je bil doslej bolj delec centrale kot pa subjekt lastne volje, je sprevidela nujnost, da si ustvari lastno podstavo. Druge štiri republike so pripravile programe, v katerih so razložile svoje interese.

Dandanes si vsaka jugoslovanska republika prizadeva, da bi bilo v razpravi o novi ureditvi federacije, o razporeditvi narodnega dohodka, pa tudi o odnosih med centralo in posameznimi republikami slišati njen glas. Republiškim vodstvom se ni treba bati nezadovoljstva njihovega prebivalstva — saj se volja teh prebivalcev ne bo izrazila, dokler ne bo resničnih volitev. Republiška vodstva, ki capljajo za dogodki, pa morajo računati s težavami v svojem partijskem aparatu, saj ta aparat močno zastopa interese ustrezne republiškega naroda, dasi ravno jih močno filtrira.

Pooblastila federacije, kar zadeva investicije in subvencije, so bila materialna baza centralizma. Večina teh pooblastil naj bi prešla na republike...

Ko se je to jesen razprava o prenosu federacije najbolj razživela, je Srbija predlagala, naj bi „korenito razčistila“ položaj. Se pravi, vsaka jugoslovanska republika naj živi izključno od svojega denarja, medtem ko bi ne-

„Imam vtis, da človek, ki ni znal dati svojemu življenju nobenega cilja, črvi in se zaganja naprej z vedno večjo naglico prav zato, da ne bi videl, da v bistvu ne gre nikamor.“

Stanko Majcen, Pisma iz samote, 1.

Zahodna Evropa se hitro povezuje

BRANDT IN POMPIDOU

Francija in Zahodna Nemčija sta potisnili v ozadje svoje zunanje politične razlike, ki so grozile njunemu sodelovanju ter se dogovorili, da bosta pospešili britansko včlanjenje v Skupni evropski trg.

Zahodnonemški predsednik Willy Brandt se je nedavno mudil v Parizu pri francoskem predsedniku Georgesu Pompidouju ter je po dvodnevni intenzivni konferenci izjavil: „Upam, da bo mogoče glavne ovire za britansko včlanjenje v Skupni trg odstraniti že letošnjo jesen.“

Brandt je tudi predlagal Pompidouju, naj bi šest članic Skupnega trga dovolilo Angliji „petletno prehodno dobo“, v kateri naj bi se prilagodila svojemu članstvu in morda še „dodatno triletno razdobje“ za „morebitne popravke“ v svojem gospodarstvu.

Na tej dvodnevni konferenci sta socialist Brandt in konzervativec Pompidou postavila ob stran tudi svoj spor glede končnih ciljev evropske skupnosti.

Sporazumela sta se, da se ne bosta več prepirala glede „doktrinarnih vprašanj“, temveč bosta prešla na praktično pot postopne združitve članic SET-a v finančno in gospodarsko enoto v prihodnjih desetih letih.

Če bo načrt uspešno izpeljan, bo finančna in gospodarska zveza med šestimi članicami končno vodila v skupno trgovsko in plačilno bilanco, do skupne centralne banke in skupne valute.

Ta dvodnevni sestanek med Pompidoujem in Brandtom je bil pravo nasprotje s sestankom lanskega decembra, ko sta si Francija in Zahodna Nemčija stali daleč vsaka sebi glede podobnega načrta za valuto povezavo, ki ga je izdelal luksemburški predsednik Pierre Werner. Načrt so takrat zagovarjale Zahodna Nemčija in štiri članice SETa, edina proti je bila Francija.

Kakor v SET-u, tako je Francija izmenada spremenila svojo politiko tudi v Afriki, kjer je zlasti pod De Gaullovim vodstvom igrala na arabske karte proti Izraelu in proti ZDA. Pompidou je predvsem med sedanji težkimi pogajanjmi z arabskimi petrolejskimi državami stopil na stran zahodnih sil, podobno, kakor je to storil v vprašanjih SET-a na zgoraj omenjenem dvodnevem sestanku z Brandtom v Parizu.

Na noznejšem sestanku predstavnikov SET-a so tudi že določili, da bodo v dobi 10 let (tri razdobja na 3 leta) uvedli skupno valuto in skupno centralno banko.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

PRISLA POMLAD BO SPET...

Argentinski politični opazovalci večkrat radi primerjajo letne čase ali muhaste vremenske okoliščine, včasih nerazumljivim potezam argentinske notranje politike. Tako tudi to poletje: v vremenskem oziru je bilo najbolj „neumno“, kar se jih pomni desetletja; kljub napovedim o skorajšnjem zboljšanju ali o nevihtah, se je vreme obrnilo drugače: imeli smo jesen, in sedaj zakasnelo pomlad brez pravega poletja. Enako v politiki: napovedovali so razne spremembe, udare in protitudare, končno je padel minister za socialno skrbstvo Francisco Manrique (česar niso pričakovali niti najbolj fantastični politični opazovalci) in sedaj prisostvujemo nekemu presnavljanju, ki bi kaj lahko bilo podobno pomladi.

Minil je že teden od omenjenega odstopa, pa v socialnem ministrstvu še nimajo naslednika. Med raznimi kandidati pa, ki jih opazovalci vztrajno vlečejo na beli dan, je večina iz nacionalnega kroga. To potrjuje mnenje, ki smo ga napisali že v prejšnji številki, da ima predsednik gen. Levingston (gotovo v soglasju s tremi vojaškimi

poveljniki, katerim je v nekem smislu podrejen) namen, ubrati pot večje politične, in zlasti gospodarske samostojnosti; to, kar Argentinci kaj prera- di imenujejo „nacionalistično težnjo“.

A ni le minister Manrique odstopil: po dolgih tednih napovedovanja in ugibanja, je predstavil ostavko (kot prvi) tudi guverner (ali zvezni komisar) province San Juan, inž. José Augusto Lopez; in sicer v ponedeljek 15. t.m. V torek je došel v Buenos Aires, da se o svojem koraku pogovori s samim predsednikom države. Še pred njim pa je v prestolnico priletel tudi guverner Tucumana, krščansko demokratsko usmerjen lic. Carlos Imbaud, ki je enako, po mnenju opazovalcev, že kar dolge mesece „kandidat za umik“. Vendar je tudi to pot že na letališču zatrdil, da „ni prišel odstopiti“. Drugi sicer trdijo, da se tudi že njegov naslednik (ali celo dva, trije) nahaja v Buenos Airesu. Splošno mnenje pa je, da bo ostavki sanhuanskega guvernerja sledila še vrsta drugih zveznih komisarjev. Vse v smislu vladnega načela „poglobitve Argentinske revolucije“, ki pa svojo zaslobo in središče išče bolj v notranjosti države kot pa v prestolnici.

Prelomno leto 1970

Centralizem je bitko izgubil

Kakor gospodarski, tako tudi politični razvoj v komunistični Jugoslaviji hodi svojo pot, ne meneč se za „znanstvena“ marksistično-leninistična načela o materiji, odmiranju držav, internacionalizmu in podobnih geslih.

Notranje-politični razvoj v Titovi Jugoslaviji je prav tako šel svojo pot, ne meneč se za tozadevna „znanstvena“ marksistično-leninistična načela in sili komunistične veljake, s Titom na čelu, da se prilagodijo — ne da oni vodijo notranjepolitično stvarnost. Zato so že menjali ustave, zato sedaj, ko Titu komunistične veljake, s Titom na čelu, spet mrzlično povzraja ustavo — vse z namenom, da bi še naprej ostali na oblasti. Prav, kakor je zapisal Mihajlo Mihajlov v New York Timesu: „Gre za oblast.“

Ta notranjepolitični razvoj zasleduje tudi zunanji svet in e tega izmed najbolj tretnih člankov o tem objavil za konec minulega leta zahodnonemški časopis „Frankfurter Allgemeine Zeitung“. V članku govori o za komunistično Jugoslavijo „prelomnem letu 1970“ in med drugim pravi:

„Kdor je konec tega leta opazoval notranjepolitično jugoslovansko pozorišče, ni imel nič manj razloga, da pozorno spremlja razvoj dogodkov, kakor ga je imel že v začetku tega leta. Leto

1970 je namreč postalo za to deželo prelomno. To leto je za Jugoslavijo še pomembnejše, kot je bilo 1966. leto po strmoglavljenju Rankovića, ki je utelešal polstalinizem. V letu 1970 so se namreč politične formacije jele spreminjati. Čvrstejša smer, ki je označevala 1969. leto, je elementarne politične sile spremenila v njihovo nasprotje.

K temu je prispevalo marsikaj. Partijsko vodstvo Hrvaške je s politično ofenzivo zamajalo temelj centralizma. Njegova akcija je bila naperjena predvsem proti škodljivi gospodarski politiki beograjske centrale, škodljivi zlasti za gospodarsko razvito Hrvaško, pa tudi za vso Jugoslavijo.

Leta 1970 ni bilo več mogoče prikrivati inflacionističnih posledic te kvarne politike. Nasproti so si interesi so od začetka leta hromili vodilne organe države in partije, organe, sestavljene po načelu paritete...

Različni interesi jugoslovanskih narodov in republik, ki so jih umetno prikrivali tudi po strmoglavljenju Rankovića, so zdaj postali očitni...

Kakšna bo končna rešitev, to se kaže šele v splošnih obrisih. Toda že zdaj so nespodbitni nekateri rezultati, doseženi v razvoju v letu 1970. Centralizem je bitko izgubil, medtem ko se je moč in samozavest republik okrepi-

nejši od treh njegovih namestnikov je demonstrativno odstopil zaradi nesoglasij v nekaterih vprašanjih

Seveda to, da časopisje v kaki republiki lahko kritizira visoke partijske voditelje drugih republik, nima dosti skupnega z demokratizacijo. Vendar bi to bilo lahko izhodišče za prakso, v kateri jugoslovanskim partijskim voditeljem ne bo več prizaneseno z javno kritiko.

Neznana količina v tem računu je „predsedstvo republike“, kolektivno državno vodstvo, ki naj bi spomladi prevzelo državniško vodenje državnega aparata v Jugoslaviji.

Ali se ne bo zgodilo, da bo parlament — čeprav formalno ne bo podrejen kolektivnemu vodstvu — v praksi izrabil vlogo najvišjega zakonodajnega organa? Ali se ne bo zgodilo, da bodo ne le vlada, ampak tudi partijski vrhovi stopili na stran?

Nihče v Jugoslaviji ne dvomi, ali je deželi potrebno učinkovito vodstvo... Se pa marsikdo vprašuje, ali bo ustanovitev novega telesa sama po sebi koristna. Prav tako je čutili precejšnjo zaskrbljenost, da ne bi novo predsedstvo morda preraslo v centralistično koncentracijo moči, v oblast, ki bi bila ne samo nad drugimi centralnimi vodilnimi organi, ampak ki bi bila tudi močnejša od republik. V tem primeru bi se nekega dne spet moral začeti boj za federalizem.“

Novice iz Slovenije

NOVA GORICA — Občinski svet za kulturo in prosveto želi, da vso zapuščino pokojnega pisatelja Franceta Bevka prenesejo v Novo Gorico. Posebna komisija republiškega zavoda za spomeniško varstvo pa je predlagala, naj bi pisateljsko zapuščino izročili v varstvo narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Goričani pa vztrajajo v svojem in je Goriška knjižnica prejela naročilo, naj predloži komisiji za spomeniško varstvo zahtevo za Bevkoovo dediščino ter načrt za ustanovitev Bevkovega spominskega centra v Novi Gorici.

SLOVENJ GRADEC — V župniji v Selah, kjer je pisatelj Ksaver Meško preživel velik del svojega življenja, pripravljajo ureditev spominske sobe pred letom umrlega pisatelja. Župljani sami so bili pripravljeni urediti sobe, pa se je vmešala krajevna Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije, češ, da ureditev sobe ne more biti vprašanje Selanov, temveč širše slovenske kulturne akcije in bo zato tudi vodila akcija za uresničitev načrtov.

MARIBOR — Pravna fakulteta ljubljanske univerze bo omogočila diplomantom Mariborske Višje pravne šole nadaljevanje študija na univerzi. V ta namen pa bodo diplomanti morali opraviti diferencialne izpite iz rimskega prava, pravne zgodovine in iz statistike, kar je pogoj za vpis v tretji letnik fakultete. Da bi diplomantom olajšali študij, sta 25. januarja dva profesorja z univerze, dr. Viktor Korošec in dr. Ciril Kržišnik, pričela s predavanji snovi iz rimskega prava v prostorih Višje pravne šole v Mariboru.

MIRNA — Tovarna hranil Kolinaska iz Ljubljane bo s sodelovanjem s švicarsko družbo Knorr zgradila na Mirni prvo tovarno, ki bo predelovala krompir v krompirjeve lističe in krompirjevo moko. Za prvo leto računajo, da bodo predelali že približno 6 milijonov kilogramov krompirja. Stroški za gradnjo tovarne bodo znašali okrog 28 milijonov dinarjev.

LJUBLJANA — Ljubljanska banka je pripravljena dati zasebnikom kredite za urejevanje penzionov. Glede višine ne bo omejitve, ker se banka ne boji posoditi zasebniku 200 do 300 tisoč dinarjev za dobo 6 let na 6% obrest. Po besedah direktorja banke so se zasebniki doslej izkazali kot dobri in vestni plačniki, s katerimi banka ni imela nobenih težav; popolnoma o-

bratno pa je s podjetji družbenega sektorja, ki jim mora večkrat odlagati odplačila dolgov.

VELENJE — Gradnja druge tovarne štedilnikov velenjske tovarne Gorenje gre proti koncu. Računajo, da bo začela obratovati druga tovarna že maja meseca. V stari tovarni izdelajo 500.000 štedilnikov na leto, v novi pa predvidevajo 400.000 enot. Skoro vso produkcijo plinskih in elektrinih štedilnikov bodo izvozili na zahodnoevropsko tržišče.

MARIBOR — Občina Maribor, št. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer, Ptuj, Ormož in Slovenska Bistrica so sklenile pogodbo o vzpostavitvi enotnega sistema obrambe pred točo. S tem sistemom bo zavarovanih 255.000 hektarjev zemljišč v severovzhodni Sloveniji, ki velja za izrazito sadjarško-področje; to področje je zadnja leta toča večkrat hudo prizadela. Točonosne oblake bodo odkrivali z radarjem, branili pa se bodo pred točo s posebnimi raketami, ki imajo domet štiri do šest tisoč metrov. Vsako strelno mesto bo varovalo pred točo okrog 2.500 hektarjev zemlje. Za zgradnjo sistema bodo najeli okrog 700.000 dinarjev investicijskega posojila pri Kreditni banki Maribor.

Umrli so od 15. do 24. januarja:

LJUBLJANA: Ludvik Žepič, pravnik v pok. in glasbenik; Drago Franz, b. trgovec z barvami, 68; Drago Kaltenekar, kamnosek; Andrej Deksbah; Marija Jeretina r. Svetlin, gostilničarka v p.; Marija Novak r. Maver; Frančiška Cerkenik r. Godeša; Alojz Rojec, b. mesar in prevoznik; Frančiška Šuštar r. Dolinar; Ivanka Čič r. Ochineri, 86; Ida Malaverh r. Mahorič; Ivanka Legat, upok. Tobačne tovarne, 80; Leopold Hladnik, 85, šol. uprav. v p.; Dr. Bogdan Kurbus, v. poštni svetnik v p.; Silvo Zaman; Anton Babnik, kovčak; Hinko Kavčič, električar; Stanko Grabnar, organist; Janez Štručelj; Franc Šerbec, 80; Marija Bratovš r. Fine, 81; Marijana Marinšek r. Bizavičar, 74; Jernej Logar; Jakob Novak, upok.; Lujta Urbanč r. Stare; Frida Heuffel; Marija Vidrih r. Škof; Janez Pregelj, strok. učitelj v p.; Ana Likar r. Bratina, 87; Anka Kambič; Rado Topolšek, mornar; Oskar Pollak; Alojz Cuznar, železničar v p.; Ela Serneč r. Hanuš; Karla Čelan; Ivan Glinšek; Antonija Čučnik r. Slapar; Franc Dronfenik, kor. borec; Marija Selan, upok. tobačne tovarne, 90; Julija Kreačič r. Majdič; Julijana Šuligoj r. Pangerc; Marija Tomažević r. Waschitzka.

MARIBOR: Franjo Rožman, let. kapetan v p.; Berta Španer, 73; Ivan Zuran; Stane Kolarik, natakari; Franc Moraus; Ivan Cvetko, 87; Jože Aleksič, 85, upok.; Liza Malenšek, 74; Stanko Gabravec; Alojzija Špan; Marija Knez, 68; Štefica Žnidarič, 71, učit. v p.

Drug za drugim odhajajo

OB SMRTI G. LOJZA AMBROZIČA

Ko sem se v četrte popoldne vrnil z dela domov, mi je že pred hišo prišel nasproti sin z vprašanjem: „Ata, ali veš kdo je umrl?“ Samo vprašujoče sem pogledal. „Ambrožičev oče,“ mi je hitel pripovedovati. Videti je bilo, da je še njega zadela ta novica. Kako je šele nas druge stajale, saj še ni dolgo tega, ko smo brali, kako je hodil tam gori po smučišču, ki so ga uredili Slovenci. Tudi nismo nič vedeli, da bi kaj bolehal Ambrožičev oče. Še njegov zdravnik se je čudil in ni mogel verjeti, češ: „Pred leti, ko je mož šel skozi toliko operacij, nismo verjeli, da bi obstal. Sedaj pa zaradi prehlada nismo pričakovali ničesar hudega.“ V sredo, 27. januarja, zjutraj ga je hčerka Francka odpeljala v bolnišnico in še isti dan zvečer je izdihnil.

Tako je g. Lojza Ambrožič st. dopeljal na konec svoje življenjske poti; Bog ga je vzel k sebi, da se v Njem spočije, saj je v svojem dolgem življenju (maja bi dočkal že 77 let) vsestransko delal in mnogo trpel ter se tudi veselil z željo, da bi bil Njemu všeč.

Truplo pokojnega so položili na mrtvaški oder v pogrebni zavodu Rosar-Morrison na Sherbourne St. Tja so hodili po slovo in k molitvi v četrtek in petek zvečer znanci in prijatelji Slovinci in drugi, ki so poznali Ambrožičevo družino. Kot bi spal, je ležal sredi cvetja in sredi mladega rodu, ki ga je zapustil.

Pogreb je bil v soboto, 30. januarja. Že pred 10. uro se je začela polni cerkev Marije Pomagaj na Manningu. Prihajala je duhovščina, prijatelji in kolegi sina Lojzeta, in prihajali so njegovi slušatelji-seminaristi. Tudi slovenskih vernikov je bilo veliko. Ob 10 so prepeljali v cerkev truplo pokojnega Lojzeta Ambrožiča gg. L. Dolenc, J. Muhič, F. Kokelj, I. Peterlin, I. Prželj in J. Turk. Za krsto je stopala žena ga. Helena, za njo pa sinovi: Jernej, Matija, Janez, Tone, Francka por. Cerar, Helena por. Golob, vsi s družinami. Tako se je ob očetu Ambro-

žiču zadnjikrat zbrala velika družina. V presbiteriju sta pa na obeh straneh glavnega oltarja pokleknila oba torontska pomožna škofa prevzvišena Francis V. Allen in Thomas B. Fulton v spremstvu duhovščine. Pogrebno mašo je opravil sin-profesor Lojze. Z njim so sodelovali: oba slovenska župnika gg. T. Zrnek CM in J. Kopač CM, A. Vukšinič, F. Turk in F. Skumavec. Lektorja pri maši sta bila gg. Janez Mesec in O. Mauer. Na koru je pel cerkveni zbor Marije Pomagaj. Med mašo je pokojniku lepo govoril g. Janez Kopač CM. Poudaril je zlasti njegovo veliko vernost in zaupanje v Boga. Po maši je opravil pred krsto molitve za rajne škof Francis V. Allen. Vsi sodelovalci in oba škofa so spremili krsto do pogrebne voze. Po obredih v cerkvi se je razvil pogrebni sprevod skozi mesto Toronto na pokopališče k sv. Križu.

Kljub silnemu mrazu in snežni nevihti prejšnje noči se je na pokopališču zbrala lepa družba zvestih. Slovenski duhovniki s sinom-Lojzetom so opravili še zadnje molitve in vsi zbrani so odmolili še „Oče naš“ za pokoj duše rajnega. V imenu rojakov se je od njega poslovil s kratkim govorom g. Peter Markeš, ki je med drugim izjavil:

„V kanadsko zemljo polagamo zemeljske ostanke slovenskega moža, moža, ki je bil človek, kakor smo mi vsi, a je bil vendar nekaj posebnega: bil je kot starešina slovenskega naselbine v torontski metropoli. Če bi hotel z eno besedo označiti njegovo osebnost, bi rekel, da je bila za pok. Ambrožičevega očeta najbolj značilna širina. Kamor koli pogledamo, v katerokoli smer njegovega življenja, bitja, in delovanja, mišljenja, verovanja se ozremo, povsod opazimo širino.

Bil je širokih pleč, širokega srca in široke razgledanosti. In tak je šel skozi mnogo nadlog, skozi mnogo trpljenja, skozi preganjanja, pomanjkanje in je pred komunistično tiranijo rešil svojo družino v negotovo tujino. Srečno je pristal v Kanadi, kjer mu ni bilo pri-

zanešeno s trpljenjem, pa je vendar ravno tukaj užil tudi nekaj lepih let, ko je pred njim in okrog njega rasel rod njegovega rodu. V njegovem rodu pa je dozorel najlepši cvet — sin-mašnik.

Imel je široko družbo sorodnikov po Kanadi, po Ameriki, Avstraliji, kjer brat, oče Bernard moli zanj, in v Jugoslaviji. Težki veliki družini se je pridružila še večja njegovih bivših sodelavcev in prijateljev. Po vseh kontinentih svobodnega sveta so raztreseni. In s to razsežno mrežo ljudi je držal stalne stike: s pismi, obiski in s članki v časopisju.

Bog mu je dal nadarjenost, ki jo je uporabljal v vseh mogočih aktivnostih. V letih moči in zdravja je bil prosvetni delavec, agilen v politiki, priden v cerkvi, zapslen v trgovini. Poznal je različne vrhove slovenskega katoliškega gibanja. To je bila res širina njegove delavnosti. Zanimanje zanjo je ohranil vse do zadnjega diha.

S svojim širokim mišljenjem in čustvovanjem srca bi bil najraje zadel vse, kar se mu je zdelo dobro in plemenito. V tej širokosti ljubezen do vsega, kar je slovenskega, ni poznala nič mej. Kako rad bi bil še enkrat stopil na slovenska tla, pa je v črni Kanadi dobil zadnje počivališče.

In kako široko srce je imel do Boga. To širino smo mogli mi zemljani samo opazovati in slutiti, poznal na jo je samo Bog, saj je bila z Njega usmerjena vsa širina njegovega dolgega življenja, velikega trpljenja in najprejnejšega delovanja. In ko že delati ni več mogel, so njegove želje in iz želje prihajajoče molitve izražale širino srca in duha.

Zaradi teh lastnosti upamo, da je Bog sprejel njegovo dušo na prostrane nebeske poljane, da se bo tam njegov vedno snujoči duh odpočil.

Dragi Ambrožičev oče: Sedaj, ko ste se srečali s svetniškimi kandidati Slomškom, Barago in Gregorijem, ne pozabite tistih, ki za vami tukaj na zemlji žalujejo; spomnite se tudi vseh, ki jim je dano, da na tej zemlji, polni krivic in zmed, bojujejo borbo za lepo, za dobro in za resnico. Zbogom, oče Ambrožič!

Zopet dve mladi žrtvi

Jože Poznič in Janko Prešeren umrla

Slovenci imamo ljubezen do narave že v krvi. Tukaj nas vlečejo lepote argentinske zemlje predvsem v Bariloče. Toda ta ljubezen zahteva velike žrtve, včasih tudi smrtne. In prejšnji teden je zahtevala kar dvojce mladih življenj, ki sta se pridružili Tončku Pangercu, Tomažu Kralju in Božidarju Vivodu, ki so ostali v obsevu gora. Pri fotografiranju bariloških lepot z letala sta v nesreči izgubila življenje Jože Poznič iz Buenos Airesa in njegov nečak Janko Prešeren iz Comodoro Rivadavia.

Jože Poznič, ki je pred mesecem izdal nov panoramski zemljevid južnega dela Bariloča z jezerom Nahuel Huapi in Tronadorja, je hotel letos nadaljevati svoje delo in je začel zbirati material za drugi del, severni, z jezera Correntoso, Espejo, Trafal, Valle Encantado itd. Zato je takoj, ko je prišel z družino na počitnice v Bariloče, najel majhno letalo, da bi z njega slikal kot prejšnja leta ozemlje, ki naj bi ga zajel panoramski zemljevid. S seboj je povabil na letalo svojega nečaka Janka Prešerna iz Comodoro Rivadavia, ki je bil tam na počitnicah. Janko, gimnazijec, edini sin Jožetove sestre Katarine in Ivana Prešerna, brata dr. Jožeta Prešerna iz Trsta, bivšega tajnika škofo dr. G. Rožmana, je povabilo z veseljem sprejel. V sredo 10. t. m. po kosilu sta iz bariloškega Stana odšla na letališče. Z letalom so se vzdignili proti Valle Encantado, toda kakih 40 km od letališča je letalo iz neznanih vzrokov strmoglavilo na gore ob reki Limay in se vžgalo. Tako pilot kot oba potnika so bili takoj mrtvi.

Obe trupli so prepeljali v Buenos Aires, kjer so ju položili na mrtvaški oder v dvorani Slomškovega doma v Ramos Mejiji. Iz Comodoro Rivadavia je prišel tudi Jankov oče, a težko bolna mati ni mogla na pot. V Slomškov dom ju je takoj in potem vso nedeljo in ponedeljek prišlo kropit veliko rojakov in Argentinec, ki so pokojnika poznali, in molit za pokoj njunih duš. Ukrajinski duhovnik — znanec z univerze, je zapel ob obeh kstah pogrebne molitve po vzhodnem obredu. Veliko število vencev je pričalo o priljubljenosti in delavnosti pokojnega Pozniča. V ponedeljek, 15. t. m., je bila popoldne pogrebna sv. maša, ki jo je daroval msgr. Anton Orehar in somaševali gg. dr. Filip Žakelj, Marko Mavrič, Franc Himmelreich in Franc Barle SDB. Nato se je razvil pogreb na pokopališče v Villegas, kamor so ponesli prijatelji z univerze Pozničovo, slovenska mladina pa Jankovo krsto do groba.

Tam so se od pokojnikov poslovili prof. Alojzij Geržinič in imenu srednješolskega tečaja, kjer je bil Poznič pro-

fesor; v imenu sošolcev in profesorjev na Ukrajinski univerzi g. P. Fajdiga, in v imenu tovarišev in podjetja, v katerem je bil v službi, g. Franc Homovec. Ob grobu je zapel žalostinko v slovo moški zbor prijateljev. Msgr. A. Orehar je zmolil še zadnje molitve za pokojna.

† JOŽE POZNIČ

[Pokojni Jože se je rodil 28. febr. v Domžalah v družini devetih otrok. Na gimnazijo je odšel v škofove zavode v št. Vidu, med vojno pa je hodil v gimnazijo v Baragovo semenišče. Ko je odšel v begunstvo, je obiskoval begunsko gimnazijo v Lienzu in Spittalu. Dva brata domobranca sta bila vrnjena in pobita, on pa je s starši prišel v Argentino leta 1948. Najprej je dobil službo v Tintoreriji Morón in Cerámica Haedo, zatem pa je bil racionalizator v tovarni Alpargatas in končno šef planifikacije in racionalizacije v podjetju Herman Zupan SA.

Obenem s delom je tudi nadaljeval študije. Najprej je obiskoval predavanja na Sovjetološkem inštitutu, potem pa je bil eden prvih, ki je diplomiral — pred nedavnim — na slovenskem oddelku Ukrajinske univerze v Buenos Airesu. Sodeloval je tudi pri strokovni organizaciji CATET (Centro Argentino de los Técnicos en Estudio de Tiempo) in pri njihovi reviji s članki.

Medtem pa je živahno deloval v slovenski skupnosti. Vsa mlada leta je bil delaven član SFZ, raznih dijaških organizacijah, skavtov, Marijine kongregacije in Katoliške akcije. Pozneje je bil tudi več let odbornik kreditne zadruge Sloga ter misijonski sodelavec. Ko se je ustanovil list Mladinska vez, je sodeloval pri njem od vsega početka pod psevdonimom Kajtimar Kdo. Z listom je ostal kot mentor v stiku do konca.

Njegova ljubezen do slovenske mladine se je predvsem pokazala v srednješolskem tečaju, v katerem je bil že od začetka profesor zemljepisa, lani pa tudi razrednik petega letnika. Znal se je približati mladim in jih navdušiti za lepoto narave in slovenstvo. Študentje so ga imeli radi, morda najbolj od profesorjev.

Bil je velik ljubitelj narave in predvsem gora. To je združeval s svojo ljubeznijo do fotografiranja in do zemljepisa. Že pred desetimi leti je izdal pri Mladinski vezi zemljevid Bariloča, ki je služil predvsem mladim izletnikom „mochilerjem“. Tega je izpopolnjeval na vseh poteh in hoji po Bariločah. Lani je dodelal in izdal tiskan panoramski perspektivni zemljevid v štirih barvah za turiste. In ko se je pripravljal, da to delo nadaljuje, ga je pri tem zadela smrt.

Bil je poročen z go. Alenko Prijatelj, s katero je imel tri otroke, Marjanco, Andrejčka in Lučko. Živi še njegov oče Jakob Poznič ter sestra Katarina z možem, ki sta v tej nesreči izgubila edinega sina.

Poznič je bil zelo nadarjen študent, eden najboljših v škofovih zavodih, navdušen za slovenstvo in mladino, odločen protikomunist, predvsem pa do brege srca in vsakemu vedno na uslugo. Njegova smrt, kakor tudi smrt nečaka Janka, je hudo prizadela vso slovensko skupnost, predvsem pa obe družini, katerima izrekamo naše sožalje.

PO SPORTEM SVETU

Jesenčani so v hokejski tekmi premagali ljubljansko Olimpijo z 9:2 in si s tem še pred koncem tekmovalnega sezone prvenstvo zagotovili prvo mesto. Naslov hokejskega prvaka Jugoslavije so s to zmago osvojili že petnajstič zaporedoma.

Na tradicionalni smuški skalalni turneji Treh dežel (Slovenije, Koroške in Julijske krajine-Furlanije) je med člani zmagala švedska ekipa pred Jugoslavijo, Avstrijo in ZRN; med posamezniki je zmagal šved Maehler pred Slovincem Zajcem in Avstrijcem Bachlerjem. Zajc je zmagal na skalalnici na Pekrški goru pri Mariboru s skokom 72,695m, v Beljaku je zasedel 4. mesto, a je v skupni oceni imel precej prednosti. To pa je zapravlil v Trbižu, kjer je v prvem skoku skočil le

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

15. februarja 1951 — št. 7

NOVICE IZ SLOVENIJE

„Vse blagoslove tebi, Ljubljana,“ je zapisal Ivan Cankar, ko mu je srce polnilo hrepenenje po njej. Pa je bila Ljubljana tedaj res lepa... Tako je bilo nekdanj, ko so bili na ljubljanskem magistratu „reakcionarni“ liberalni, klerikalni ali socialistični župani, ki so imeli „pod sabo“ svobodne in zadovoljne meščane. Danes pa ni več tako. Tega ne trdim brez osnove, ampak je vse to zapisano v ljubljanskih listih v prvi polovici januarja t. l., kjer na vprašanje „Kakšne so ljubljanske ceste in ulice“ — nekdo popisuje sedanjo Ljubljano takole in na postavljeno vprašanje odgovarja: „Ob suhem prahu in smeti, ob dežju blatu in brozga. Prebivalci Rožne doline pravijo, da bi ob dežju preko Tivolijskega morala voziti s plav. Grablovičev cestno so posuli z napačnim gramozom in je sedaj skoraj neprehodna. Kolodvorska ulica je ob dežju blatna brozga itd. Okrog sisenških novih stanovanjskih blokov je po cestah obilo slame, premogovega prahu, papirja in vsega, kar pada iz avtomobilov. Smeti se le redkokdaj usmili metla. Ni čuda, da se ob navlikih zamašijo kanali in celi predeli zaježijo z vodo. Tudi stanovalci odmetujejo vse na cesto. In ko je zapadel prvi sneg, si dobil vode na glavo iz žlebov, če si že prej nisi zaježil čevljev. Ni ulice v Ljubljani, v kateri bi bili žlebovi čisti, zato potnika osveži z neprijetno prho skoro vsaka druga hiša. Več kot polovica ulic nima imen, nikjer ni tablic in v bližini Evrope se še vedno blešči napis „Franc Stupica, zaloga železnine“, na Tyrševi cesti pa z velikimi črkami „Karel Prelog“ itd. V Ljubljani je šest javnih ur. Pravijo, da česar ne zmeša tramvaj, zmešajo pa ure.“

Slovenci v Argentini

Osebnosti

Krst: V nedeljo, 14. februarja, je bila krščena v cerkvi Marije Pomočnice v Don Bosco Andrejka Marija Tomazin, hčerka Franca in ge. Metke roj. Erjavce. Za botra sta bila ga. Ida Erjavce in g. Franc Vester. Krstil je g. Jože Škerbec.

Družinska sreča: V družini g. Vinka Urbančiča in njegove žene ge. Viktorije roj. Ludvik se je rodil 11. februarja sinček Donijel Henrik. Iskrene čestitke!

V Mendozi sta se poročila gdč. Mari Triler in Enrique Sbriz.

Krščena pa je bilo Marija Karina Ovejak, hči Maksa in ge. Ane roj. Zumer. — Čestitamo!

V Washingtonu v Sev. Ameriki je 24. januarja umrla gospa Hilda Korum. Za njo žalujejo mož Ivan v Ljubljani, hčerka Ica por. Žebot in sin Boris v Kanadi. Izrekamo naše sožalje!

OBVESTILA

SOBOTA, 20. februarja 1971:

V Slomškovem domu ob 21 veseloigri „Gosposki ženini“ in „Čudni snubci“

NEDELJA, 21. februarja 1971:

V Slomškovem domu ob 18 veseloigri „Gosposki ženini“ in „Čudni snubci“

Na Pristavi v Castellarju popoldne Veselo pustovanje.

V Našem domu v San Justo Pustna veselica. Pričetek ob 16.

TOREK, 23. februarja 1971:

V Slomškovem domu popoldne pustna veselica s sodelovanjem Planike. Začetek ob 20.

NEDELJA, 28. februarja:

Na Pristavi v Castellarju Družinska nedelja. Pričetek ob 10.

NEDELJA, 7. marca:

V Slovenski hiši začetna prireditve naših osnovnih šol. Sv. maša ter igra „V kraljestvu palčkov“.

V Slov. domu v Carapachaju tombola ob vsakem vremenu.

NEDELJA, 14. marca 1971:

Velika tombola v Slomškovem domu

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zaeta šolska maša bo 7. marca ob 16. Nato igra „V kraljestvu palčkov“.

Otroci, ki ste igrali v Córdoba pri igrici „V kraljestvu palčkov“, boste za začetek šolskega leta igro ponovili v Slovenski hiši. Vaje bodo v soboto, 27. februarja in v soboto, 6. marca ob 16. Pisarna ZS in knjižnica ZS bo odprta od 15. februarja do vključno 1. marca le od 18 do 20.30 ure.

70,5m. V Beljaku je zmagal Maehler s skokoma 71,5, 71, prav tako tudi v Trbižu s 77, 77,5. Tu je Zajc zasedel 6. mesto s 70,5 in 76, kar je še vedno zadoščalo za osvojitve drugega mesta v skupni oceni. Nastopilo je 11 reprezentanc s 86 tekmovalci

Slomškov dom

- V soboto, 20. februarja, ob 21:
veseloigri:

„GOSPOSKI ŽENIN“
in **„ČUDNI SNUBCI“**

- V nedeljo, 21. februarja, ob 18:
veseloigri:

„GOSPOSKI ŽENIN“
in **„ČUDNI SNUBCI“**

- Na pustni torek, 23. febr., ob 20:

PUSTNA VESELICA

Igra orkester PLANIKA od 20—24
Družine (starši v spremstvu mladine)
imajo poseben popust.

Za dobro voljo

Slab dokaz
„Moj pes je silno inteligenten, včasih razume skoraj več kot jaz.“
„In to naj bi bil dokaz njegove inteligence?“

OD DOMA

Če malemu stopiš na prste, te udari.
Če velikemu, te pohodi.

Zal pogovor: „Kdor visoko leta,
nizko pade“ ne velja za tiste, ki visoko
sedijo.

ODVETNIK

Dr. FRANC KNAVS

TUCUMAN 1455,
piso 9, oficina "E", Capital

V januarju bo pisarna zaprta
zaradi počitnic.

Dr. Tone Žužek
ADVOKAT

Urduje od 17.30 do 19.30 ure.
Ponedeljek, sredo, petek.

Lavalle 2331, p. 5, of. 10
T. E. 47-4852

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

Rožmanov zavod v Adrogué

O 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150

- Živo čutimo, kako je ta zavod res kot ena družina — ob nevidni navzočnosti ustanova naše skupnosti.
● V njegovi veliki gospodarski pre-krovitelja pok. škofa Rožmana.
izkušnji ob tlakovanju cest je vzela ● Vsem dosedanjim in bodočim do-njegovo usodo v roke vsa skupnost — brotnikom Bog stotero povrnil!

Slovenska Pristava, v Castelarju

V nedeljo 21. februarja popoldne vabi na
VESELO PUSTOVANJE
Na razpolago bodo tudi izvrstni krofi in flancati

V nedeljo 28. februarja vabi na
DRUŽINSKO NEDELJO
združena z zaključkom počitniškega tečaja
Ob 10. dopoldne skupna sv. maša;
Ob 11. ogled razstave in nastop mladine;
Ob 13. skupno kosilo.

Vljudno vabimo vse člane sosede in rojake, da nas obiščejo in tudi s tem obiskom pomagajo pri gradnji novega doma na Pristavi
DRUŠTVO SLOVENSKA PRISTAVA

Naš dom

Nedelja, 21. februarja

San Justo

PUSTNA VESELICA

Začetek ob 16.

Prisrčno vabljeni!

Sporočam vsem prijateljem in znancem, da je dne 15. januarja 1971 v 74. letu starosti odšla po večno plačilo k Vsemogočnemu naša dobra mati, stara mati, teta, sestra, gospa

Frančiška Žigon roj. Bratina

Pokopali smo jo 16. januarja na pokopališču „Gálvez“.
Zahvalim se za podelitev sv. maziljenja č. g. Andreju Zarniku. Posebej hvala vsem darovalcem cvetja ter g. Maksu Bratini in ženi za vso pomoč in rojakom in vsem, ki so rajno prišli kropiti ter jo spremljali na zadnji poti.

Zalujoč mož Štefan
in ostalo sorodstvo

Rosario, 31. januarja 1971

Vsem rojakom sporočamo žalostno vest, da je v četrtek, 11. februarja v Bogu zaspal naš dragi mož, oče in stari oče, gospod

Ivan Tertnik

K zadnjemu počitku smo ga položili na pokopališče Chacarita. Priporočamo ga v molitev!

Zalujoci:

žena Angela roj. Zupan;
hči Majda ter sinova Milan Ivo
in Andrej Dušan;
vnuki Erika, Walter in Mariano ter ostalo
sorodstvo

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

Specialist za ortopedijo in
travmatologijo

Ordinira v terek, četrtek in soboto
od 17 do 20

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed.
Zahtevajte določitev ure na tele-
fonu 49-5855

**Preljubo veselje, o kje
si doma? V Slomškovem
domu- zato pa kar tja:
na veliko tombolo**

v nedeljo, 14. marca

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

Correo
Argentino
Central (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 996.221

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1971:
za Argentino \$ 3.500.—. Pri pošiljanju
po pošti \$ 3.600.—. — ZDA in Kanada
13 USA dolarjev; za Evropo pa 15
USA dolarjev za pošiljanje z avionske
pošto. — Evropa, ZDA in Kanada za
pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol.
Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213

V Bogu, ki je razveseljeval njegovo mladost, je za večnost
dozorel naš sedemnajstletni sin in vnuk

Janko Prešeren

ki se je 10. februarja z letalom smrtno ponesrečil v Bariločah.

Oče Ivan, mati Katarina in
stari oče Jakob Poznič

Comodoro Rivadavia, Buenos Aires

„Prav, dobri in zvesti služabnik... Pojdi
v veselje svojega Gospoda“ (Mt 25, 23.24)

S krščansko vero in upanjem sprejemamo božjo odločitev ne-
nadnega odhoda v večnost našega sina, moža, očeta in svaka

Jožeta Pozniča

ki se je 10. februarja v 41. letu starosti smrtno ponesrečil z letalom
v Bariločah.

Zalujoci:

Oče Jakob; žena Alenka Prijatelj;
otroci: Marjanca, Andrejček in Lučka ter
družine Prešeren, Prijatelj, Breznikar in
Magister

Hrepenenje njegovega srca si utešil. (Ps 20, 3)

V Bariločah se je smrtno ponesrečil naš dolgoletni profesor

g. Jože Poznič

Vse življenje je ljubil lepoto narave, sedaj pa uživa večno Le-
poto in Dobroto.

Slovenski srednješolski tečaj

Z letalom se je ponesrečil in nas za vedno zapustil zvesti član
Doma

g. Jože Poznič

Njegovo truplo smo 15. februarja 1971 položili k večnemu
počitku na pokopališče Villegas. Molimo za pokoj njegove duše!

Slomškov dom

Tragično je preminul naš zvesti član in bivši odbornik

g. Jože Poznič

Bil nam je svetel vzor pri delu za skupnost in njen razvoj na
vseh področjih kakor tudi na združnem polju.

Ohranili ga bomo v toplem in hvaležnem spominu. Sv. maša
za pokoj njegove duše bo na prvi petek dne 5. marca ob 20 v župni
cerkvi v Ramos Mejia.

Upravni odbor kreditne zadruge
Sloga z. z. o. z.

Med gorami, ki jih je tako ljubil, se je ponesrečil naš član

g. Jože Poznič

V zahvalo za njegovo ljubezen narave, za njegovo predanost
slovenskemu planinstvu in zdomstvu ter značajno zglednost naši mla-
dini prosimo Vsemogočnega za večnostni blagor njegove duše

Slovensko planinsko društvo
v Argentini

Buenos Aires — Bariloche

(Dalje prihodnjič)

Aleksander Solženicin

En dan Ivana Denisoviča

Kljub temu, da je slikar že obno-
vil oznako "SC-854" na telovniku, si
Šuhov ni zapeel suknje; čakala ga je še
preiskava. Dohitel je brigado in takoj
ugotovil da član brigade Cezar Mar-
kovič kadi, pa ne pipe, marveč cigareto.
Tc je pomenilo, da bi se dalo vleči. Se-
veda ni Šuhov tega naravnost rekel ali
pokazal, le postavil se je zraven Cezarja
in na pol k njemu obrnjen gledal ne-
kam mimo.

Gledal je mirno in na videz ravno-
dušno, vendar je videl, da se je po vsa-
kem potegljaju (a Cezar je ves zami-
šljen redko potegnil dim) premikal
rdeči pepelni kolobarček po cigaretini in
jo manjšal ter se vedno bolj približe-
val ustniku.

Fetjukov, ta šakal, se je tudi pri-
lepil, postavil se je nasproti Cezarja
in mu žarečih oči boljšal v usta.

Šuhov ni imel niti trohice tobaka
in šele drevi se mu obeta. Zato je na-
peto čakal in zdelo se mu je, da bi zdaj
rajši imel tisti čik kakor svobodo sa-
mo. Vendar se ni mogel ponižati kakor
Fetjukov, da bi Cezarju zijal v usta.

Cezar je predstavljal mešanico
mnogih narodnosti. Nisi razločil, ali je
Grk ali Žid ali Cigan. Mlad je še. Sne-
mal je film. Ni utegnil končati prvega,
se ga aretirali. Brke je imel črne, str-
njene, goste. Postrigli mu jih niso, ker
je v njegovem kazenskem spisku slika
z brki.

„Cezar Markovič!“ ni vzdržal Fe-
tjukov in se obližnil. „Dajte, vsaj en-
krat naj potegnem!“

Obraz se mu je krčil od požrešno-
sti in poželenja.

Cezar je privzdignil lveke, ki so
na pol zapirale njegove črne oči, ter
pogledal Fetjukova. Saj je prav
zato začel pogosto kaditi pipo, da ga
ne bi pri kaj motili, da go ne bi pro-
sili za ogorek. Ni mu bilo žal tobaka,
temveč pretrgane misli. Kajti kadil je,
da bi budil v sebi močno misel in ji na-
lagal, da kaj odkrije. Kakor hitro je
namreč prižgal cigareto, je v mnogih
očeh bral: „Daj, da potegnem!“

...Cezar se je obrnil k Šuhovu in
dejal:

„Ná, Ivan Denisovič!“

S palcem je izbezal goreči ostanek
iz kratkega jantarnega ustnika.

Šuhov je zatrepetal (čeprav je pri-
čakoval, da mu bo Cezar sam ponudil)
ter z eno roko urno in hvaležno vzel
čik, drugo pa podstavil, da mu ne bi
padel na tla. Ni ga žalilo, ker se je
Cezarju gabilo dati ustnik z ogorkom
(nekateri imajo čista usta, drugi celo
krastava), in dasi je prijel za tleči o-
genj, ga v grobe prste ni speklo. Po-
glavitno je, da je spodrinil šakala Fe-
tjukova in da zdaj puha dim, dokler se
ogonj ne dotakne ustnic. M-m-m! Po
vsem lačnem telesu se širi dim, v no-
gah ga čuti in v glavi.

„Srajce pobirajol...“

Takšno je bilo pač življenje jetnika
in Šuhov se je temu privadil: glej lé,
da te ne zagrabiijo za goltanec.

Toda zakaj srajce? Saj jih je sam
načelnik dajal? Ne, ne bo to...

Še dve brigadi sta bili spredaj in
potem bi prišla stočetrta na vnto, da
jo pazniki preiščejo. Tedaj so vsi za-
gledali, da je stopil iz štabne barake
načelnik režima poročnik Volkovoj in
nekaj zapovedal paznikom. Doslej so
pazniki opravljali preiskavo površno,
zdaj pa so se razkačili in se obnašali
kot zverine, medtem ko je nadpaznik
zaklical:

„Odpnite-i-te bluze!“

Pravijo, da se Volkovoja bojijo ne
samo jetniki in pazniki, ampak tudi
sam načelnik taborišča. Če Bog kaz-
nuje ljudi, je tega človeka kaznoval s
tem, da mu je dal ustrezen priimek.
Volkovoi ni znal drugače gledati kot
volk. Bil je mračen dolgin in namršen,
divjal je po zoni. Pojavi se izza voga-
la: „Kaj ste se zbrali?“ Ne izogneš se
mu. V začetku je nosil s seboj bič.
srleten iz usnja, debel kakor komolec.
Pripravedovali so, da je v samicah pre-
tenal z njim. Na večerni apel so se po
barakah zgrudili ze-ká, on pa se pri-
plazi od zedaj in začne udrihati z bi-
čem po hrbtu: „Zakaj ne stojite v vr-
sti, podlež!“ In vsa gruča se je kot
val pognala proč. Kdor jo je bil izku-
nil, si je brisal kri in molčal, sicer bi
ga vtačnil še v zapor.

Zadnje čase ne nosi več biča.